

GAZETA GMINNA

Organ urzędowy Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie

Nr. 2.

20 kwietnia 1937.

Rok I.

Posiedzenie budżetowe.

Dnia 24 marca 1937 odbyło się pod przewodnictwem prezesa dra Rafała Landaua posiedzenie Tymcz. Zarządu Gminy wyznaniowej żydowskiej w Krakowie, poświęcone sprawom budżetu na r. 1937.

Referent budżetowy prezes dr Landau przedkładając imieniem podkomisji budżetowej projekt budżetu na r. 1937 przedstawił w ogólnych zarysach całokształt gospodarki gminnej i trudności finansowe Gminy spowodowane w pierwszym rządzie ustawowym ograniczeniem uboju rytualnego, znacznym spadkiem dochodów gminnych z rytualnej rzezi była, tudzież przyłączeniem przy gm. Żyd. w Podgórzu.

Następstwem tych trudności finansowych była konieczność redukcji budżetu, którego kwota globalna jest niższą w porównaniu z budżetem zeszłorocznym o około 25.000 zł. Oszczędność tę uzyskano w pierwszym rządzie przez redukcję płac pracowników gminnych. Wobec znacznej obniżki dochodów gminy z uboju rytualnego gospodarka gminna oprzeć się będzie musiała przede wszystkim na podatku wyznaniowym i staraniem Zarządu winno być wyzyskanie tego źródła dochodów przez powiększenie liczby płatników składki gminnej i pociągnięcie do zapłaty tej składki wszystkich z ustawy do tego obowiązanych.

Omawiając zadania Gminy wyznaniowej żydowskiej podniósł dr Landau, że zadaniem Zarządu jest uregulowanie stosunków w rabinacie, że sprawą pilną wymagającą realizacji jest rozbudowa szpitala żydowskiego oraz reforma opieki społecznej. Wreszcie rzeczą Tymcz. Zarządu będzie przygotować i przeprowadzić wybory do Rady i Zarządu Gminy.

Wiceprezes Stempel wnosi o zaniechanie dyskusji generalnej nad budżetem i przejście od razu do dyskusji szczegółowej. Odnosnie wydatków budżetowych

stwierdza wiceprezes Stempel, że z ciężkim sercem zdecydowała się komisja budżetowa na redukcję plac pracowników gminnych uważając ją za „malum necessarium“, spowodowane obecnymi trudnościami finansowymi Gminy. Wiceprezes Stempel wyraża przekonanie, że Zarząd przywróci te płace do wysokości z roku 1936 skoro tylko trudności finansowe Gminy będą opanowane i na podstawie doświadczeń z pierwszych miesięcy obowiązywania nowego budżetu okaże się, że przywrócenie tych plac do wysokości z roku 1936 może nastąpić bez zachwiania równowagi budżetu gminnego.

Wiceprezes dr Schermant wskazuje na to, że obecny Tymczasowy Zarząd objął kierownictwo Gminy w warunkach szczególnie trudnych spowodowanych w pierwszym rządzie ustawowymi ograniczeniami uboju rytualnego. Jednakowoż podkreślić należy, że w obecnym zarządzie zasiadają radcowie, którzy już mają rutynę w sprawach kahalnych, jak i nowi, którzy jeszcze nie piastowali tych stanowisk. Nowi wnoszą ze sobą nowe prądy, takie co odpowiadają stanowi cywilizacji, a przytem nie naruszają rytuału religijnego. Z połączenia tych cech rodzą się nowe wartości.

Omawiany budżet jest ciężką koniecznością. Z ciężkim sercem dla utrzymania równowagi budżetowej konieczna była redukcja plac pracowników gminnych, która niewątpliwie będzie uchylona, skoro tylko sytuacja finansowa Gminy na to pozwoli. Omawiając stosunki w rabinacie uważa dr Schermant wybór naczelnego rabina za rzecz konieczną i pilną i dlatego ustanowienie rabina jest przewidziane w przedłożonym projekcie budżetowym.

Zgodnie z wnioskiem wiceprezesa Stempla postanowiono zaniechać przeprowadzenia generalnej dyskusji

budżetowej i przystąpiono do dyskusji szczegółowej. Obradowano najpierw nad poszczególnymi działami dochodów gminy, przy czym zgodnie wyrażono zapętrywanie, że dochód ze składki gminnej winien być preliminowany w kwocie wyższej ze względu na to, że liczba płatników znacznie wzrosła.

Omawiając działalność Gminy wyznaniowej żydowskiej w zakresie dobroczynności i opieki społecznej domaga się r. dr Freundlich, by Gmina przystąpiła do budowy własnego żłóbka dla dzieci pozbawionych opieki, względnie dzieci, których rodzice nie mają środków na ich utrzymanie. Rzeczą Zarządu będzie zastanowić się nad wyszukiwaniem środków materialnych dla przeprowadzenia tej tak ważnej akcji.

W dyskusji obszernie i zasadnicze przemówienie wygłosił r. Samuel Spira. W dyskusji zabierali również

głos m. in. r. inż. Taubman, Traub, Landau, Goldschmied, Kurzman, Geizhals, Scharf, inż. Buchner.

Wyjaśnień szczegółowych na podniesione w toku dyskusji kwestie udzielił prezes Gminy dr Landau, stwierdzając w szczególności odnośnie do budowy żłóbka, że sprawa ta będzie niebawem załatwioną łącznie z przeprowadzić się mającą budową ochronki dla dzieci żydowskich.

Po ożywionej kilkugodzinnej dyskusji, podczas której poruszono cały szereg problemów dotyczących działalności i gospodarki Gminy budżet na r. 1937 został uchwalony.

Budżet został następnie w myśl przepisów ustawowych wyłożony do wglądu, po czym przesłany został Województwu do zatwierdzenia.

Budżet Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie na rok 1937

Tegoroczny budżet zamyka się w dziale dochodów sumą globalną 917.698 zł. 50 gr. oraz po stronie wydatków sumą 917.698 zł. 50 gr.

DOCHODY.

Uboj rytualny:

W dochodach przewiduje się wpływy ze składki gminnej w wysokości 265.000 zł. Z rytualnego uboju bydła do kas Gminy wpłynie suma zł. 73.854, zaś z rzezi drobiu kwota zł. 180.000, tak, że ogólna suma dochodu z rytualnego uboju przewidywana jest na kwotę 253.854 zł.

Cmentarz:

W dochodzie z cmentarzy, a to za opłaty pogrzebowe i pomnikowe, za prawo dekorowania grobów itp. przewiduje się sumę 148.180 zł.

Łaźnie:

Dochód z łaźni gminnych przewidziany jest na 47.100 zł., w tym dochód samej łaźni ludowej przy ul. Paulińskiej przewidziany jest na 45.000 zł.

Szpital:

W dziale dochodów (szpitala) przewiduje się wpływy z opłat ambulatoryjnych i opłat szpitalnych przeznaczonych na szpital na ogólną sumę 107.200 zł.

Czynsze:

Wpływy z czynszów z budynków i z kramów wynoszą 3.310 zł.

Zwroty:

Zwroty świadczeń uposażeniowych wynoszą kwotę 45.800 zł.

Różne:

Różne dochody: jak opłaty od mąki paschalnej, kupony od papierów wartościowych i t. p. przyniosą 19.720. zł.

Subsydia:

Subsydia od Zarządu Miejskiego dla biednych 17.372 zł., na obiady dla bezrobotnych 712.50 zł., na łaźnię ludową 400 zł., na szpital 3.000 zł., na budowę cmentarza 3.000 zł. i na lekarstwa 3.000 zł.

WYDATKI.

Rabinat:

Pobory podrabinów i personelu rabinatu plac wdowich wyniosą kwotę 82.540 zł. W sumie tej mieści się preliminowana kwota 10.000 zł., którą przeznaczają się na ustanowienie naczelnego rabina Gminy.

Administracja Gminy:

Place urzędników, służby, emerytów i wdów, oraz utrzymanie biura i fundusz na przeprowadzić się mające wybory wyniosą 94.464 zł.

Rzeźnia:

Na pensje rzezaków, wierników i plombiarzy czynnych, dozorców, emerytów i wdów, bolety rzezalniane i t. p. przeznaczona jest suma 190.096 zł. W sumie tej przewidziana jest placą dla ustanowić się mającego instruktora trybowaczy.

Cmentarz:

Place funkcjonariuszów cmentarnych, zwrot kosztów odprowadzania zwłok Stow. Nosi Hamite, koszta

RADIO-APARATÓW

E L E K T R I T

nie trzeba chwalić:

Kto choćby raz posłucha audycji na jednym z sześciu nowych modeli 1937, sam się przekona o niebywałych walorach technicznych i akustycznych, tych najdoskonalszych odbiorników. Pokazy i sprzedaż w głównym składzie i fachowej firmie:

„R A D J O F O N”**Kraków, Rynek Gł. 5 (róg Siennej) Telefon 158-06**

pogrzebowe bractwu Chewra Kadische, rozbudowa cmentarza, groby wojenne i t. p. zamykają się sumą wydatków 80.340 zł.

Łaźnie:

Plące funkcjonariuszów, opał, światło, woda, rekonstrukcja łaźni przy ul. Paulińskiej, rekonstrukcja łaźni przy ul. Szerokiej, adaptacja łaźni w Podgórzu — wszystko to wyniesie kwotę 57.120 zł.

Dobroczynność i Opieka społeczna.**Szpital:**

Plące lekarzy, urzędników, personelu administracyjnego i sanitarnego, plące wdów i emerytów, prowianty, leki i materiały opatrunkowe, opał i światło, ubezpieczenia personelu, konserwacja budynku i inwentarza i t. p. wyniosą sumę 211.003.74 zł.

Inne akcje dobroczynne:

W dziale inne akcje dobroczynne — przydział mac dla biednych, Stowarzyszeń dobroczynnych, oraz urzędników i dla żołnierzy kosztuje 28.000 zł. Na wsparcia dla ubogich przeznaczono 40.000 zł. Na zakupno węgla 4.000 zł. Na udzielenie kąpeli rytualnych 500 zł. Na pomoc dla bezrobotnych przeznaczono 3.000 zł. Ogólna suma przeznaczona na akcję dobroczynną wynosi 75.000 zł.

Subsydia:

Subsydia dla instytucji oświatowych i dobroczynnych wynoszą 27.405 zł.

Subsydia otrzymały m. in.: Stowarzyszenie Talmud Tora na cele szkolnictwa powszechnego, Stara Bóznica, Bejs Jakow na kursa religii dla dziewcząt, Instytut Judaistyczny w Warszawie, Głuchoniemi. Dalej przeznaczono subsydia na konserwację starożytności gminnych, na Żydowską Szkołę Rzemieślniczą, na Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie, na Tarbut, na Szkołę Handlową, na Ognisko Akademickie, na czesne, na Ognisko Pracy, Opieka nad sierotami, Bursę przy ul. Krakowskiej i Podbrzeziu, Ochronka przy ul. Mostowej, Eksternat, Bikur Cholim, Gemilat Chasudim, Bet Lechem, Toz, Zakład ociemniałych w Bojanowie, Kolonia Rabczańska, Kolonia „Nadzieja“, Kolonia „Jordanów“, Kuchnia Robotnicza, Cedaka Leanijim, Keren Hajesod — oto wykaz dalszych stowarzyszeń, którym przyznano subsydia. Przeznaczono również subsydia na wykupno patentów dla kupców i rzemieślników, na Ezrę Chalucową, na Żydowskie Tow. Gimnastyczne — i cały szereg innych stowarzyszeń charytatywnych czy kulturalnych.

Budynki:

Na adaptację budynków gminnych, na plące dozorców i t. d. preliminowana jest suma 22.415 zł.

Podatki:

Na podatki i ubezpieczenia ogniowe z budynków gminnych przewidziana jest suma 5.950 zł. Na Ubezpieczalnię Społeczną, podatek dochodowy, Z. U. S. za funkcjonariuszy gminnych przewidziana jest suma 56.000 zł.

KRONIKA**Sprawa uboju rytualnego.**

Władze stojąc na stanowisku, iż kontyngent ubojowy jest za duży, skoro nie trybuje się części zadnich obniżyły na miesiąc kwiecień kontyngent. W Krakowie kontyngent, który w styczniu wynosił 210.000 kg. zmniejszono o około 20%, tak, że na miesiąc kwie-

cień kontyngent wynosi 168.100 kg.

Z tego powodu daje się dotkliwie odczuwać brak koszernego mięsa, a zatem cena jego jest wysoka, tym większa, że mała ta ilość mięsa, którą pojedynczy rzeźnik ma na sprzedaż musi pokryć wszystkie jego

wydatki i dać mu możność egzystencji, gdyż nie ma innego źródła utrzymania. Zarząd Gminy żydowskiej czyni przeto usilne starania o wprowadzenie trybowania zadnich części mięsa.

Chwilowo stoi temu na przeszkodzie uchwała Zjazdu Rabinów Małopolski ze stycznia br., a uchwały te, jako wydanej przez instancję wyższą, nie może Rabinat krakowski samowolnie znieść. Jednakże z inicjatywy tego rabinatu ma się odbyć ponowny zjazd Rabinów Małopolskich celem ponownego rozpatrzenia tej sprawy.

SZPITAL ŻYDOWSKI.

Po śmierci bhp. dra Jana Landaua zostało opróżnione stanowisko dyrektora szpitala. Na stanowisko prymariusza oddziału chorób dzieci został rozpisany konkurs, którego warunki ogłoszono w „Gazecie Lekarskiej“ i w „Nowym Dzienniku“. Na skutek ogłoszenia tego konkursu wpłynęło 9 ofert, które obecnie się rozpatruje.

Po załatwieniu tej sprawy zostanie zadecydowana obsada stanowiska dyrektora Szpitala.

Zarząd Gminy przywiązuje do sprawy obsadzenia stanowiska dyrektora szpitala wielką wagę, gdyż stan szpitala wymaga reorganizacji w związku z planowaną rozbudową szpitala co wymaga rutynowanej i silnej ręki.

SPRAWOZDANIE

z przeprowadzonej przez Komisję Nadzorczą rewizji gospodarki szpitala żydowskiego.

Powołana Komisja Nadzorcza przeprowadziła rewizję gospodarki szpitala żydowskiego. W wyniku rewizji gospodarki r. inż. Taubman, wygotował sprawozdanie, w którym przedstawił stan szpitala oraz naświetlił aktualne zagadnienia.

DRUKI

dia
H a n d l u
Przemysłu
Stowarzyszeń

wykonuje:

GUSTOWNIE - SZYBKO i TANIO

Drukarnia J. Fischera

Kraków, Grodzka 62. Tel. 104-12.

Prez z nudami!

CZYTELNIA UNIWERSALNA TO WYPOŻYCZALNIA I d e a l n a

Największy wybór nowości powieściowych
i naukowych

Specjalny dział judaistyki

Wszystkie lektury gimnazjalne!

Abonament miesięczny zł. 1.50

BEZ KAUCJI!

Bracka 9.

Karmelicka 30.

SPRAWA ROZBUDOWY SZPITALA.

W sprawie rozbudowy szpitala i przeniesienia ambulatorium do dobudować się mających nowych obiektów odbywają się konferencje między zarządem Gminy, a komitetem rozbudowy. Dzięki ofiarności społeczeństwa krakowskiego sprawa rozbudowy szpitala posunęła się o tyle naprzód, że już w najbliższym czasie — z końcem wiosny — będzie można przystąpić do budowy.

MUZEUM ŻYD. i ARCHIWUM GMINNE

Podjęto prace w kierunku powołania specjalnego komitetu dla stworzenia Muzeum żydowskiego oraz uporządkowania akt w archiwum gminy żyd.

Już w najbliższym czasie sprawa ta przybierze realne kształty i należy się spodziewać, że właściwe czynniki, jak i całe społeczeństwo poprze tę tak ważną akcję.

PRZENIESIENIE BIUR OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Biura Opieki Społecznej przeniesiono do wielkiego lokalu znajdującego się na parterze z osobnym wejściem od ulicy Krakowskiej. Przez to odosobniono akcję opieki zupełnie od biur Gminy, gdzie obecnie można w spokoju pracować.

Zapisujcie się na członków Tow. Przyjaciół Szpitala Żyd. w Krakowie

UROCZYSTOŚCI PURYMOWE.

Z okazji święta Purym w kuchni dla bezrobotnych przy ul. Skawińskiej, urządzony został uroczysty obiad. Przy suto zastawionych stołach zgromadzili się licznie zebrani bezrobotni. Imieniem Gminy Żyd. przemawiał prez. Dr Landau, który podniósł znaczenie święta Purym, wskazał, że Gmina otacza opieką bezrobotnych oraz podziękował Komitetowi za zorganizowanie uroczystości. Jeden z bezrobotnych podziękował komitetowi za starania poniesione przy zorganizowaniu tej uroczystości, a jedna z bezrobotnych wręczyła wiązanek kwiatów pp. drowej Schenkerowej i Heublumowej, które nie żałują starań, chcąc ulżyć ciężkiej doli bezrobotnych.

W uroczystości brał udział przedstawiciel Kom. Pomocy Żimowej sen. Lipiński.

PURYM W SZPITALU ŻYDOWSKIM.

Również z okazji święta Purym, Prezydium Gminy wyznaniowej żydowskiej udało się do szpitala żydowskiego, gdzie rozdano wśród chorych „szlachmunis“.

PURYM DLA ŻOŁNIERZY.

W obecności przedstawicieli Wojewody Krakowskiego, Naczelnika Wydziału Wojskowego p. Siewińskiego, przedstawicieli Władz Wojskowych z p. pułk. Madejskim na czele, wicestarosty grodzkiego p. Woźniaka odbył się wieczór Purymowy zorganizowany przez Związek Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski.

Uroczystość zagał pięknym przemówieniem mec. dr Adler, poczem nastąpiła część rozrywkowa na program, której złożyły się produkcje p. Nelkena (fort.) i monologi znanego humorysty p. Wyrwicza. Podczas kolacji przedstawiciele Władz wygłosili przemówienia. Imieniem gminy wyznaniowej żydowskiej dłuższe przemówienie wygłosił wiceprezes dr Schermant, który podniósł znaczenie święta Purym dla żołnierzy żydowskich.

Przemówienie swoje Dr Schermant zakończył następująco: Wy młodzi żołnierze, jeśli zajdzie tego potrzeba, staniecie w pierwszym szeregu. Mieście te same serca do Ojczyzny, jak my, którzyśmy o jej niepodległość walczyli. Dzisiejsza uroczystość niechaj będzie symbolem zespolenia dwóch pokoleń żołnierskich — młodego i starego. Pamiętajcie, że święto Purym — to święto radości. I mimo, że wokoło nas szaleje burza nienawiści, wierzymy, że prawość i sprawiedliwość zwyciężą!

APARATY radiowe

wszystkich fabryk poleca na korzystnych warunkach,
specjalna, fachowa firma radiowa

„ANTENA”

KRAKÓW. UL. STAROWIŚLNA L. 1.

(naprzeciw Głównej Poczty)

Telefon Nr. 178-77.

RATY miesięczne już od zł. 10

AKCJA PASCHALNA.

Tegoroczną akcją paschalną zorganizowała komisja paschalna (przewodniczący inż. A. Buchner, członkowie: Ascher Spira, Feniger, Sz. Heublum, r. Kurzman, dr Schenker i r. Bieberstein). 3.368 rodzinom udzielono wsparć w naturze. Rozdano 65.625 kg ziemniaków i 16.000 kg mac.

Wsparć gotówkowych udzielono na sumę 9.042 zł. Przez okres świąteczny 300 ubogich otrzymywało obiady i kolacje. Poza tym na koszt Gminy otrzymali pożywienie przez okres świąt żydowscy chorzy w szpitalach św. Łazarza, Ubezpieczalni Społecznej, Bonifratrów, Domu kalek i szpitalu garnizonowym.

350 żołnierzy stacjonowanych w Krakowie było żywionych na koszt Gminy w restauracji hotelu londyńskiego.

Również szereg osób czy to na Bastionie, czy w aresztach przy ul. Paulińskiej, w areszcie w Podgórzu i t. p. otrzymywało pożywienie w okresie Świąt Wielkanocnych.

ŁAŹNIA LUDOWA RYTUALNA PRZY UL. PAULIŃSKIEJ.

Łaźnia ta wymaga większego remontu, jednak remont cały nie zostanie przeprowadzony, dla braku funduszy. Obecnie zostanie przeprowadzony jedynie częściowy remont. W roku 1936 w łaźni przy ul. Paulińskiej zużyto 123.000 mikwy męskiej, 11.000 rytualnych wanien. Co piątek w łaźni tej czynne są parówka i wanny dla mężczyzn. W soboty i święta wydaje się mikwy bezpłatnie dla wszystkich mężczyzn. Dla biednych kobiet udzielono 3.000 kąpeli rytualnych bezpłatnie. Z kąpeli i mikwy korzystało w roku 1936 około pół miliona osób.

*

Mikwę przy ul. Szerokiej L. 6, doprowadzono przed świętami do takiego stanu, żeby można było z niej korzystać. Obecnie ma być w tej łaźni zaprowadzone światło elektryczne i parówka.

Sprawy cmentarne.

STARY CMENARZ.

Na starym cmentarzu przy ul. Miodowej znajduje się kilkadziesiąt wagonów gruzów ze starych pomników i starych fundamentów po przeróbkach kamieniarskich. W myśl przepisów religijnych gruzów tych nie wolno wywozić z cmentarza, a ponieważ po lewej stronie cmentarza mur okalający cmentarz jest bardzo niski i nie daje żadnego zabezpieczenia dla utrzymania świętości miejsca, postanowiono mur ten podwyższyć do wysokości 2.30 mtr., przy czym na ten cel zużyty zostanie materiał z leżących tam gruzów.

GROBY WOJENNE.

W ubiegłym roku z inicjatywy Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski rozpoczęto pracę nad uporządkowaniem grobów wojennych.

W obecnej chwili, kiedy szerzone są tendencyjne antysemickie twierdzenie, że Żydzi brali znikomą udział w obronie Ojczyzny, te groby poległych bohaterów Żydów zadają kłam tym nieprawdziwym twierdzeniom.

Gmina żydowska postanowiła dopomóc do zakoń-

czenia akcji uporządkowania grobów. Prace w tym kierunku zostaną rozpoczęte w dniach najbliższych.

ZABEZPIECZENIE CMENARZA PRZY UL. SZEROKIEJ.

Stan cmentarza przy ul. Szerokiej wymaga zbudowania nowego muru. Jednakże cmentarz ten podlega ochronie konserwatora woj. tak, że bez zatwierdzenia planów przez konserwatora, nie można zbudować nowego muru. W województwie przyrzeczono na ten cel subwencję.

Obecnie cmentarz zabezpieczono i przystępuje się do dalszych robót.

NOWY CMENARZ.

Na nowym cmentarzu w Podgórzu przystępuje się do zdejmowania rusztowania, które znajdowało się w hali domu przedpogrzebowego. Należy zaznaczyć, że hala jest jeszcze nieskończona, albowiem do jej całkowitego wykończenia potrzebne są większe fundusze. Poza tym prowadzone są prace nad sadzeniem drzew na tym cmentarzu i nad dalszym tworzeniem kwater.

DZIAŁ NIEOFICJALNY

Akcja pomocy zimowej.

W lokalu Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców odbyło się Plenarne Posiedzenie Żydowskiego Komitetu Pomocy Zimowej. Zebraniu przewodniczył p. prezes Leopold Spira, który także imieniem prezydium komitetu złożył sprawozdanie z działalności za ubiegły okres.

Sprawozdawca przypomina, że w bieżącym roku Żydowski Komitet nie prowadzi oddzielnej akcji zbiórkowej i rozdzielać na odcinku żydowskim, a pracuje w ramach Ogólnego Komitetu Pomocy Zimowej, starając się z jednej strony o powiększenie dochodów Ogólnego Komitetu przez propagandę wśród ludności żydowskiej, z drugiej strony o umożliwienie ludności żydowskiej korzystania ze świadczeń Ogólnego Komitetu.

Z Prezydium Ogólnego Komitetu ustalono zasady współpracy, przy jasnym postawieniu kwestii, że postulaty ludności żydowskiej będą „w przyzwoitym stosunku“ uwzględniane. Pan prezes Spira wraz z r. Zygmuntem Aleksandrowiczem odbyli cały szereg

konferencji u p. prezydenta miasta, senatora Lipińskiego prezesa Komitetu, dyrektora Funduszu Pracy i t. p. i w efekcie akcja ruszyła naprzód.

Tegoroczną akcję należy podzielić na trzy grupy:

I. Akcja deputatowa (zarejestrowany bezrobotny otrzymuje co miesiąc deputat żywnościowy).

II. Jadłodajnia i herbaciarnia.

III. Akcja dożywiania dzieci.

IV. Akcja doraźna.

I. Z akcji deputatowej korzystało zarejestrowanych bezrobotnych 410, doraźnie 96, razem 506 bezrobotnych. Zaznaczyć należy, że wartość deputatu zależna jest od ilości członków rodziny bezrobotnego, a mianowicie: 2 osoby, 3 i 4 osobowe, 5 i ponad 5-osobowe rodziny. Deputat wynosi od 20 do 45. Przeciętnie zatem liczyć można, że deputaty wynoszą około 30 zł.

Rejestracja odbywała się w życzliwie przez gminę żydowską udzielonym lokalu rejestracyjnym, gdzie przy pomocy opiekunów społecznych r. Bibersteina i Fenigera urzędował przydzielony z Ogólnego Kom-

tetu urzędnik rejestracyjny, który następnie karty rejestracyjne przysyłał do kontroli rzeczowej w odpowiednich komisariatach. Każda karta rozpatrywana była następnie na Komisji kwalifikacyjnej przy ul. Jabłonowskich. Zatwierdzona karta daje prawo do pobierania deputatu.

Na święta otrzymują bezrobotni dodatki deputatowe.

II. Urządzono w tym roku wielką ludową jadalnię, w której rozdzielano do 250 bezpłatnych obiadów dziennie. Kuchnia ta wydawała smaczne obiady składające się ze zupy, mięsa, jarzyny i dwóch kromek chleba osobom rejestrującym się, a nie pobierającym deputatów.

Herbaciarnię Nr 1 uruchomiono w grudniu przy ul. Skawińskiej. Herbaciarnia ta wydawała do 200 podwieczorków dziennie, składających się z chleba i marmelady oraz herbaty. Jadalnia i herbaciarnia pracowała przy pomocy Pań z towarzystwa, które z prawdziwym poświęceniem dyżurowały w bardzo ciężkich warunkach pod kierownictwem p. dr. Ignacowej Schenkerowej.

Herbaciarnię Nr 2 uruchomił r. Biberstein w Podgórzu.

III. Pod kierownictwem dyr. Lilientala inna grupa pań z towarzystwa prowadzi w szkole przy ul. Miodowej dożywialnię dzieci. Ilość wydawanych racji dziennych wynosi do 500. Dzięki staraniom prezesa Spirzy dożywialnia mogła dzieci zaopatrywać w dania mięsne. Poza tą dożywialnią Związek Kombatantów Żydowskich prowadzi przez cały rok własnym kosztem dożywialnię około 50 dzieci, którą w okresie zimowym

przy współpracy z Komitetem wybitnie powiększono. Na purim i okresie przedświątecznym dzieci obdarowano upominkami.

IV. W jadalni pracowników umysłowych utrzymywanej z pieniędzy Ogólnego Komitetu jada szereg żydów, poatem Komitet organizuje akcję świąteczną dla bezrobotnych przydzielając dodatkowe świąteczne deputaty mac, kartofli i t. p. oraz doraźną pomoc pieniężną dla najbardziej potrzebujących.

Sprawozdawca podziękował wszystkim współpracownikom jak najserdeczniej za tak ofiarną i bezinteresowną pomoc, a poatem podziękował Gminie za udzielenie lokalu, personelu i świadczeń. W końcu podkreśla sprawozdawca, że koszty administracyjne wynoszą minimalne kwoty, co jest objawem bardzo dodatnim.

Uzupełniające sprawozdania z akcji na swoich odcinkach złożyli pp. dyr. Liliental, r. Biberstein i p. drowa Schenkerowa. W dyskusji zabierali głos pp. wiceprezesi Gminy żyd. dr Schermant i Stempel, dr Merz, opiekun Feniger i inni.

W wyniku dyskusji postanowiono zaapelować do ludności żydowskiej o wybitne popieranie akcji Pomocy Żimowej na wszystkich odcinkach zbiorczych, albowiem powiększenie wpływów z ulicy żydowskiej daje również większe możliwości zapomogowe w akcji ogólnej.

Zebrani wyrazili p. prezesowi Spirze podziękowanie za prowadzenie dotychczasowej akcji, przy czym sprawozdanie przyjęto przez aklamację do zatwierdzającej wiadomości.

O zadaniach Gminy Żydowskiej

Referat wicepr. Dr L. Schermanta i r. Inż. A. Buchnera

W lokalu Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski odbyło się zebranie, na którym wiceprezes Zarządu Gminy wyznaniowej żydowskiej w Krakowie dr Schermant, oraz r. inż. A. Buchner wygłosili referaty o zadaniach Gminy żydowskiej.

Na wstępie dr Schermant podał treściwy zarys historii powstania i rozwoju Gminy żydowskiej. Następnie dr Schermant omówił wszelkie urządzenia kahalne i to tak religijne jak i społeczne, a następnie szeroko omówił kwestię opieki społecznej, która była zawsze najważniejszym zadaniem kahału. Przechodząc do dzisiejszego ustroju kahalnego dr Schermant zauważył, że także i dziś opieka społeczna stanowi jedną z głównych zadań kahalnych.

Gmina żydowska w Krakowie wydaje dziś na cele opieki społecznej, na opiekę szpitalną, na zapomogi na różne akcje świąteczne prawie cały dochód z podatków gminy. Dział opieki społecznej uważa Zarząd za najbardziej piekący problem i zamierza go rozszerzyć i zreorganizować. Przechodząc do poszczególnych działów porusza referent:

1) **Sprawę rabinatu krakowskiego**, który wykonuje swoje czynności według możliwości. Niestety odczuwa się brak rabina naczelnego, który by był autorytetem i uporządkował agendy. Jednakowoż uprzednio musi być uregulowana kwestia dotychczasowego rabinatu w Krakowie i Podgórzu.

2) **Podatki**. Dział podatkowy wykazuje ilość za-

ległych podatków w wysokości 700.000 zł. Dotychczasowy system podatkowy musi być zmieniony, o ile się chce, by Gmina się utrzymała.

3) **Cmentarz.** Akcja cmentarna będzie nadal prowadzona — do uporządkowania grobów poległych na wojnie. Groby te mają wielkie znaczenie dla żydów, gdyż wykazują udział Żydów w walkach o niepodległość. Gmina żydowska uważa tę sprawę jako legitymującą Żydów wobec napaści antysemitów.

Po przemówieniu dra Schermanta zabrał głos r. Buchner, który referował sprawę opieki społecznej.

Na wstępie p. Buchner opisał stan, w jakim nowy Zarząd objął rządy. Z jednej strony ciężkie położenie finansowe Gminy, z drugiej strony straszna bieda panująca na ulicy żydowskiej. Stan taki pogorszył się z chwilą przyłączenia Gminy podgórskiej, gdyż liczba biednych bardzo znacznie się powiększyła. Mimo tych wszystkich obciążeń nikt z biednych nie odszedł z pustymi rękoma. Rozdzielił Zarząd 30 wagonów węgla,

WALNE ZGROMADZENIE I. BURS Y ŻYDOWSKICH RĘKODZIELNIKÓW PRZY UL. KRAKOWSKIEJ.

Dnia 14 lutego b. r. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie I. Bursy żydowskich rękodzielników.

Prezes Wydziału dr Rafał Landau poświęcił na wstępie wspomnienie pośmiertne członkowi Wydziału bhp. inż. Lilienthalowi, po czym złożył szczegółowe sprawozdanie z czynności Wydziału.

Ze sprawozdania tego okazuje się, że Stowarzyszenie utrzymuje w Zakładzie swoim 42 chłopców, kształcąc ich w zawodach rękodzielniczych. Imieniem Centosu złożył życzenia p. dr Leser, podnosząc wydatną i celową pracę Wydziału około rozwoju Stowarzyszenia. P. dyr. dr Adolf Deiches postawił wniosek imieniem Komisji rewizyjnej o udzielenie Wydziałowi absolutorium, po czym przyjęte zostało sprawozdanie jednomyślnie do wiadomości.

Po dokonaniu wyboru Wydziału wybrano ponownie prezesem dra Rafała Landaua, wiceprezesami p. Matyldę Schenkerową i dra Ludwika Schermanta, a sekretarką p. Reginę Bieniową.

—:O:—

do których zebrania przyczyniło się za inicjatywą p. inż. Buchnera obywatelstwo krakowskie. Ostatnio zgłasza się o pomoc wielu ludzi ze sfer inteligencji, ludzi z lepszych rodzin, którzy niedawno jeszcze byli poważnymi kupcami. Gdyby płatnicy podatkowi przychodzili do biur Gminy oglądać te twarze proszące o pomoc niewątpliwie podatki by szybciej wpływały do Gminy.

W końcu mówca zaapelował do ludności żydowskiej, aby współdziałała z Gminą w tej ważnej akcji.

Nad tymi referatami wywiązała się dyskusja, w czasie której r. Traub poruszył sprawę rabinatu, r. miejski Szyf sprawę stosunków panujących w Chewra Kadischa w Podgórzu, które winny być jak najszybciej uregulowane. W dalszej dyskusji p. Grünberg mówił w sprawie mikwy przy ul. Szerokiej, mgr. Rosenfeld w sprawie szkolnictwa, radny miejski Freund, który domagał się wprowadzenia nowego ducha do kahału. Wszystkim dyskutentom odpowiedział wyczerpująco dr Schermant.

Kalendarz świecenia świec

Data	Zamykanie sklepów	Zaświecenie świec	Czas modlitwy „Mincha“	Data	Sobota wiecz. czyli koniec soboty
23/IV	6.18	6.30	6.55	24/IV	7.52
29/IV	„L A G B O O M E R“				
30/IV	6.29	6.41	7.06	1/V	8.03
7/V	6.40	6.52	7.17	8/V	8.16
11/V	Rosz Chodesz Siwan Nów księżycy w poniedziałek 37 m. na godz. 2 pop.				
14/V	6.49	7.01	7.26	15/V	8.27
16/V	Pierwszy dzień święta „SZWUOT“				
17/V	Drugi „ „ „				
21/V	6.58	7.10	7.35	22/V	8.38
28/V	7.08	7.20	7.45	29/5	8.49

Rabinat w Krakowie.